

2 Timoti

Wen te Pol ni nyumo raqe aye mune Timoti nde ur nindiq kin. Pol ni Rom taq yenu kin tende puayi nyumo raqe wen ur nindiq. Ni Kraist ningg wand bir nawo bu ni taq yenu. Pol nei namb pre te pugri ni mi nati kin ngeri tumo rind, pugri bu ni nyumo raqe wen Timoti nde ur nindiq.

Timoti ni Epesus nas wute Jisas nei rimbig ye tende kin ghav nindiny. Pol nari Timoti nikin wo pugri quan nganye yawo nirang righe. Ni Timoti simbe nindig ei wute Kraist yambu mireng kin ni mai meng kin tende puayi ni gre pune yenu. Di ni Timoti pripri wand nganye kinne simbe nand ningg anene simbe nindig, di ni irine nas bu Timoti brequene ninde nondo ningg nari.

---

1 ¹Nge Pol, God nikin nei pene ni nge Kraist Jisas ningg aposel ningg naip ko, di ni nge tiqi nundogh ko ei ni Kraist Jisas nde gri beghi pas pas te kin pas ningg wand taq namb ye te ningg simbe gad ye, nge nyumo raqe wen ur gidig.

²Timoti nu nge wand simbe gad ye kutungu di Yumbui nei gubig ye te ningg nu nge wo quan nganye yawo kiraw righe ye puq guduw ye, nge nunde nyumo raqe wen ur gidig.

Nge God beghi wuyi di Kraist Jisas beghi Yumbui ni pengu gidim ei ni nikin nei pene nu yuwon muaw, nu yawo mitow, di ni umbo yuwon kin te nu mew.

God nei bibig bibigne pas kin wand

³Nge God koku asi ni ningg yembe mand kin pugrine nge mune ni ningg yembe quan nganye yembe gad ye te chumbuai gidig. Nge nde umbo pe nge nei gab kin te nge tuquine puq ken. Nge pripri burpoq di bogisumb ane God temu wand di nu nei gubuw kin tende puayi nge ni chumbuai gidig. ⁴Nge asi nu si keru kin tende puayi nu quanji guad kin te nei gibiny di nge munene nu guqoid ei chumbuai gad ningg kari. ⁵Nge nu nganyene God nei gubig kin te nei gibiny. Di nu God nei gubig kin pugri ye te nu numo Yunis di ni kumo Lois teri ni God nei rimbig kin ane tuquine. ⁶Puate te ningg bu nge nu simbe guduw ei nge asi nu si kew riwo kin tende puayi God nu Ququ Yuwon Ye new kin te rar qoind yembe nand nandne. ⁷Te pugri God ni beghi Ququ nengu kin te wune bab ningg

nengu segi, pudi ni Ququ nengu kin te ni beghi gre nengu, beghi wute aye God nei rimbic kin yawo pirany righe di beghi yumbo ur brequ bad ye te ningg yeng pawo yuwon.

⁸Pugri bu nu beghi Yumbui Jisas Kraist ni wand simbe ghand kin te ningg minyuw ghati wayequ. Di nge, wuti ni ningg yembe gad di taq yengu kin, nge ningg minyuw ghati wayequ. Pudi nu nge kin pugrine God ningg wand yuwon ye te ningg ei mai ghare, te pugri nu te kin ningg God ningg gre kuateri pre. ⁹God ni beghi nitamu powi di yumbo ur yuwon ye ni chumbuai nand kin tene puq pen. Te kin te beghi yumbo ninge puq pen di te kin ningg ni oyi ren puq nen segi, pudi ni nikin nde nei pe di ni nikinne beghi yuwon nuangu kin te ningg Kraist Jisas nde gri ni puq nen. Ren kin te asi qi di yumbo buagi qi pe kin rise segine kin tende puayine ni beghi yuwon nuangu di yumbo ren puq nen. ¹⁰Di muq Kraist Jisas, wuti beghi nitamu pi ye, ni nandi kin te ningg God ni beghi yuwon nuangu kin te raqe nand. Di God ningg wand yuwon ye te nde gri beghi nei bab te pugri Kraist ni wute mati kin gre te nyinge nawo righe pre, di muq beghi pas pas te kin pas ye tuqui.

¹¹Di God ni nge aposel ningg naip ko, wuti wand bir kawo ye di wute bei keny ye te ningg naip ko ei nge wand yuwon ye ren wute simbe gidiny. ¹²Di te ningg bu nge mai ren kare. Pudi nge te ningg minyuw kati segi. Te pugri nge nei gab Jisas wuti nge nei gibig ye ni nge ghav nindigh ye. Di nge nei gab te pugri ni nge ghav nindigh yuwonne kas ruso ruso ngeri ni nge nipigh ruso kin te rindi.

¹³Nu nge wand nganyene kin bei kew kin te ghat rise gre di tende pu nei ghateri ei nu tuquine wute bei yeny. Te kin ningg di beghi Kraist Jisas ane pas di ni nei bibig di wute yawo pirany righe kin te pugrine rise. ¹⁴Ququ Yuwon Ye beghi nde nas kin ninde gre pe wand yuwon ye God new ye te ghat rise gre di yuwonne vise.

¹⁵Nu nei guab te pugri wute Esia opu kin Pigelus Hermogenes temi di aye te ane nge si meri di muq nge irine kas.

¹⁶Nge Yumbui pengu gidig ei ni Onesiporus di nikin yavi ire ane yawo nitony, te pugri ni pripri nge ghav nindigh di ni nge wuti taq yengu ye ghav nindigh kin te ningg minyuw nati segi. ¹⁷Di ni Rom nandi kin tende puayi ni nge nuqoind ningg meri buid nap nap di nge nuqoind. ¹⁸Nge Yumbui pengu gidig ei ni wute ir nawo kin tende puayi ni yawo nitong. Nu nei guab ni Epesus tende nge yumbo nganye buagi pe ghav nindigh.

2 ¹Muq nu, nge wo, God ni beghi Kraist Jisas ane pas kin beghi yuwon nuangu kin te ningg nu gre pu yeru. ²Di nge wute nganye buagi nde rar pe wand simbe gad nu kutungu kin te ghat rise gre. Di nu mune wute aye ni wand ren mutungu di wute aye bei meny tuqui ye te bei yem ei ni mune wute aye bei meny. ³Beghi mai pare kin te ningg beghi Kraist Jisas ningg ami yuwon ye ningg pas kin pugrine nu mune

mai ghare di Kraist Jisas ningg ami yuwon ye ningg ghas. ⁴Wuti iri ami ningg nas kin ni yuwonne yembe nand ei nikin yumbui ni chumbuai nand, pugri bu ni yembe aye nei nimbiny tuqui segi. ⁵Te kin pugrine wuti iri resis pe vig namb kin ni yuwonne vig namb ei ni yumbo nateri ningg vig namb kin te nateri, pugri bu ni resis kin lo te gure nawo ye tuqui segi. ⁶Wuti wuny mbe yembe kumo nand kin ni ei wuny mbe tende yumbo nikin yembe nand kin te ye nawo nateri. Te pre muqdi aye mune materi. ⁷Yumbui nu ghav nunduw di yumbo ren nei ghamb ye, pugri bu nge wand simbe gad kin ren ei nei mbiny mbinyne ghas.

⁸Jisas Kraist, Devit ningg kuqo ni nati pre God ni mune nindingi newo kin ni ei nei mbig mbigne. Nge God ningg wand yuwon ye simbe gad kin te nge te kin ningg simbe gad, ⁹di nge te kin ningg mai kare. Nge wuti yumbo ur brequ gad kin pugri sen pe taq maimb. Pudi God ningg wand yuwon ye te sen pe taq mamb segi. ¹⁰Nge te kin ningg mai buagi ren kare di te ningg ker kawo segi. Nge puq ken ei wute Yumbui nap ruso kin ni ghav gidiny ei ni anene God ni Kraist Jisas nde gri wute nateri kin te riteri di ni ris ris te kin ris.

¹¹Wand ren te nganyene di wute buagi ni wand ren ei rutungu:

Beghi Kraist ane pati, tedi beghi munene ni ane pas ye. ¹²Beghi mai pare di te ningg ker pawo segi, tedi beghi ni king ningg nas kin pugrine pas. Beghi pari ni beghi Yumbui segi, tedi ni mune pugrine nari ni beghi nei numbug segi. ¹³Beghi wutamu wandoqi bad ye, pudi ni wandoqi nand segi ye, pugri bu ni nari ni wute ni nei rimbig segi kin yembe neny puq nand kin te ni yembe neny ye.

Nu wuti yembe ye yuwon kin pugri ei ghas

¹⁴Nu wute buagi te priprine yumbo ren ei simbe ndiny. Nu God nde nyamb pe simbe ndiny ei ni wand rind di riri ni nganyene rind di te kin ningg oyi oyi ker ruwo segi. Yumbo ur pugri kin te yuwon segi, di ni pugri puq ren tedi ni wute wand rutungu pre kin ni nei te unje ripiny. ¹⁵Nu buid ghap ei God nde rar pe nu God nari nu yembe ye wuti yuwon kin ghas. Nu puq yen tedi nu yembe guad kin te ningg minyuw ghati segi, te pugri nu wand nganyene kin te tuquine wute bei kueny kin yembe guad. ¹⁶Wute ninge ni God ningg wand te unje map di ni wand aru brequ isis mand. Nu wute pugri ye te puaq ghand, te pugri wute puq men kin ni priprine God quan nganye dob meng. ¹⁷Wute men ni wand simbe mand kin te waserar yumbui quari wumb segi kring kring wuso kin pugri, ni wand te vir ir wute buagi unje wup. Wute wand pugri ye simbe mand kin temi taq Himeneus Piletus temi. ¹⁸Wute temi men te ni wand nganyene kin si mare pre. Ni mari wute mati kin mune mes mewo ye yumbo ur te asine pre, di muq wute mati kin mes mewo segi ye. Di ni puq mand kin te ningg ni wute nganye buagi ni nei te unje mipiny di ni Jisas Kraist nei rimbig segi. ¹⁹Pudi

God nikinne wute Jisas nei rimbig kin te puq neny gre pu yeru. Di ni wand ren taq namb: Yumbui ni wute ni te buagi te nei nimbiny. Wute ni Yumbui ni nyamb te ningg simbe rind ye ni yumbo ur brequ te si ei rire. [Nam 16:5]

²⁰Baj yumbui iri pe ni yumbo tende rise kin te gol di silva pene yembe mindiny segi. Yumbo ninge nyumo pe yembe mindiny di ninge qi pe yembe mindiny kin anene tende rise. Yumbo ninge te mir yumbui yembe mindiny kin tende puayi yumbo tende pe mir wase mawo, di yumbo ninge te subugi tende mawo righe. ²¹Te kin pugrine wute yumbo ur brequ isis te dob meny di yuwon pu mas, tedi ni yumbo yumbui kin te kin yembe ye yumbo ningg pugri mas. Wute pugri ye te God nikin te, di ni yembe ye yumbui ni yembe kin yumbo yuwon nganye yembe yumbui kin yembe rindiny ningg ghimbi pu rise kin pugri.

²²Nu yumbo ur brequ wute ambonye puq ren yawo kureny kin te puag ghand, di nu yumbo ur tuquine kin, God nei bibig kin, wute aye God nei rimbig kin te yawo pirany righe kin, di umbo yuwon pu kuse kin ren ei puq yen ningg buid ghap. Nu wute aye ni umbo pe nganye Yumbui ghav nindiny ningg riri kin ni anene ei puq wen. Nu yumbo ur te ei puq yen. ²³Nu wand brequ puate segi kin te dob yeny, te pugri yumbo ur pugri kin te wute ker mawo di oyi oyi mege ye, nu te kin nei guab pre. ²⁴Nu wuti Yumbui ningg yembe kuare ye nu ker ghawo segi, wute buagi aye te yuwon wany, wute yuwonne bei yeny, di wute nu unje maip kin te oyi ghand segi. ²⁵Wute nu yembe te nyinge mawo righe, te nu waghi waghine ei simbe ndim. Te pugri nu nei guab segi eti God ni ghav nindim nei brequ te si mare di wand nganyene kin te nei mimbiny. ²⁶Di ni nei oghi ye matevi di Satan wute wandoqi nindim kin te puag mand di ninde si nambu mune mas segi.

Otiwo mai isis ruwi ye

3 ¹Nu yumbo ren ei nei mbiny. Te pugri otiwo ngeri omo kin tende puayi di yumbo nganye buagi beghi mai rengu kin ruwi ye. ²Tende puayi di wute yumbo ur isis ren kin yembe rindiny ye. Ni nikin ghimbine yawo rirany righe, wet bidi yawo riraw righe, nikin nyamb rindivi riwo, bijeyi rise, wute aye wand peq rindiny, kiyi kumo ningg wand rutungu segi, God ningg chumbuai rind segi, di God ningg wand rutungu yawo kureny segi. ³Ni wute yawo rirany righe segi, wute yawo rutony segi, di wute aye dobu simbe rindiny. Ni yumbo ninge puq ren kin nei rise te ni puq ren ye. Ni wute yeng kumo rind ye, di yumbo ur oghi kin yambu rireny ye. ⁴Ni nikin kimand unje rip ye, di ni nei rimb segi yumbo brequ nganye puq ren ye. Bijeyi rise kin yumbo ur ninde quan bre pu rise di yumbo ni puq ren yawo kureny kin te quan yawo rirany righe di God yawo rirang righe segi. ⁵Ni riri ni God nei rimbig ye, pudi ni yumbo ur te wute God nei rimbig kin pugri segi. Nu wute pugri kin te puag ghand.

⁶Wute pugri ye ninge ni yumbo ur ren kin rise. Ni wute aye nde baj pe mar mo di nyumbueg gre segi kin ni wute men ningg wand rutungu di ninde si nambu ris. Nyumbueg ren kin ni nei brequ isis rise di ni yumbo ur brequ isis rind ye, di yumbo ur brequ asi yembe rindiny kin te ningg riri ni unje rip. ⁷Nyumbueg ren kin ni wute bei meny yawo kureny, pudi ni nikinne ni wand nganyene kin te nei rimb tuqui segi. ⁸Wute men ni Janes Jambres temi Moses wand sange mindig kin pugrine, ni mune wand nganyene kin te ningg wand sange mand. Wute men kin ni nei te yuwonne rise segi, di ni God nei mimbis yambu mari. ⁹Pudi wute men kin ni pugrine puq men men mas nganye segi ye. Te pugri wute nganye buagi ni yumbo ur brequ te nei rimbim ye. Ni Janes di Jambres temi kin pugri, brequene ir maghe ye.

Pol ni Timoti yeri nindig ei ni yuwonne nas

¹⁰Pudi nu nge wand buagi simbe gad kin te kutungu di nei guab pre ye. Nge wute Jisas nei rimbis kin wuti ye kawo kin nge yumbo ur pughe ye rise, nge yumbo pughe kin ningg yembe gad, nge Yumbui nei gibig, nge waghine kas, nge wute aye Yumbui nei rimbis kin te yawo kirany righe di nge mai kare kin te ningg ker kawo segi. Nu nge yumbo ur buagi ren nei guab pre. ¹¹Di nge mi kati ningg, di mai aye nganye buagi kare. Te kin te asi Antiok, Aikoniam di Listra tende nge mai te kin kare di nu te kin anene nei guab pre. Pudi Yumbui ni nge mai buagi ren ningg ghav nindigh, mune neti kowi. ¹²Wute Kraist Jisas nde ruru ei ni wute Yumbui nei rimbis yuwon kin ris ningg riri ye ni mambui puq mand di unje map ye. ¹³Di tende puayi wute wandoqi mand kin ni yumbo ur te quan nganye mune brequ rise, ni wute wandoqi mindiny di ni nikinne wute aye ni wandoqi mindim. ¹⁴Pudi nu wand nganyene kin bei mew di kuari te nganyene puq guad ye te ei ghat rise gre. Te pugri wute nu bei mew kin te nu nei guab. ¹⁵Di nu nei guab te pugri nu wokuandi ne kuas kin tende puayi nu God ningg wand buk pe rise kin te bei mew. Te kin ningg di nu nei oghi ye kuateri bu Kraist Jisas nei gubig di God ni mune neti kuowi. ¹⁶God ningg wand buagi te God nikinne wute simbe nindim ur mand. Pugri bu wand tende pe beghi wute aye bei peny, wute unje rip kin te ker puany di oghine mune puq ren, di yumbo ur tuquine kin te sonyi rind ningg bei peny God ningg wand pene beghi yembe te kin puq pen ye tiq. ¹⁷Wuti iri ni pugri puq nen tedi ni God ningg yembe te yembe nand kin yumbo buagi rise di ni yembe yuwonne yembe nand.

4 ¹Nge God nde rar pe di Kraist Jisas ni wute mati kin di mas kin ane ir nawo ye di ni otiwo mune raqe no di king ningg nas ye ninde rar pe simbe gudu. ²Nu God ningg wand ei bir ghawo. Piyi wute rutungu yawo kureny o segi, pudi nu priprine te kin ningg sir ghap pu ghas ei wute oghine nei riteri segi kin te bei yeny, unje rip kin te ker wuany, di

yumbo yuwon kin yembe rindiny kin te ghav ndiny ei ni quan puq ren. Nu waghine ghas di wute bei yeny. ³Te pugri ngeri ire wundi ye, di tende puayi wute ni wand tuquine kin simbe bad kin te rutungu yambu riri ye. Ni wand aye kin di urupui kin ei rutungu yawo kureny, di nikinne wute isis ei rite mowi di ni wand rutungu yawo kureny kin te bei meny. ⁴Ni wand nganyene kin te rutungu yambu riri ye, di ni stori wandoqi kin yuwon segi ye te quan rutungu yawo kureny. ⁵Pudi nu yumbo ur brequ buagi te kin te puaq ghand di nu muq gre pu yengu kin pugrine yeru. Nu mai ghare kin te ningg ker ghawo wayequ, di God ningg wand yuwon ye bir ghawo kin yembe ghand. Di nu yembe guad kin te wuti God ningg yembe ye wuti ningg nas kin ni yembe te buagi ane ei puq yen.

⁶Te pugri nge ko kin ngeri te muq wundi pre, di nge wain Yumbui meng ningg alta pe guroq maind kin pugri ei puq megh ye. ⁷Nge yuwonne nganye yeng gad pre. Nge resis te omo kuaq pre, di nge Yumbui nei gibig kin te pugrine rise. ⁸Muq yumbo otiwo kin muagh rise kin pe tende nge yumbo ur tuquine kin hat ire wuse, di hat wen te Yumbui ni wute tuquine ir nawo ye ni wute ir nawo kin tende puayi nge negh ye, di te nge irine segi, pudi wute buagi ni nandi ruqoind ningg ghimbi pu ris ye ni anene.

Pol ni Timoti yeri nindig

⁹Nu buid ghap ei brequene nge nde ghandi, ¹⁰te pugri Demas ni yumbo qi pe kin quan yawo nirany righe, pugri bu ni nge si neri Tesalonaika no pre. Kresens ni Galesia no, di Taitus ni Dalmesia no. ¹¹Luk irine ni nge temu pas. Mak ni nge yembe ren ningg quan nganye ghav nindigh ye, pugri bu nu guadi tedi gheti ni tequne wandi. ¹²Tikikus nge tiqi gudoq Epesus no pre. ¹³Nu guadi kin tende puayi nge saket Troas, Karpus nde si kiraq wuse kin te raqne ghandi. Di nge God ningg wand rise kin buk buagi te raghne ghandi, di buk umo chongo pe yembe mindiny kin te ei nei gheri piny wayequ.

¹⁴Aleksander wuti ain pe yumbo yembe nindiny kin ni nge quan nganye mai negh. Yumbui oyi ni te kin ningg oyi nindig ye. ¹⁵Nu mune pugrine wuti te ningg yeng ghawo yuwon pu ei yeru. Te pugri wuti te ni beghi wand simbe bad kin te ni nari beghi wand te nganyene segi.

¹⁶Nge kot pe yengu wand teti kawo urupuine kin tende puayi wute ninge nge nde dobu yemu segi, pudi ni buagi ane nge si meri. Nge God pengu gidig ei ni mai te manyi nindim segi. ¹⁷Pudi Yumbui ni nge nde dobu yenu di nge gre negh. Ni pugri puq nen ei nge God ningg wand simbe gad kin te quan nganye raqe viso di wute Juda segi kin ni buagi ane rutungu. Di God nge ghav nindigh mi kati segi. ¹⁸Yumbui ni nge wute nge mi ningg mari kin ninde pu neti kowi di ko ni ane nginy tu wam ni king ningg nas ye pe tende kas ye. Ni nyamb te ei bidivi viyo viyo te kin vise. Te nganye.

¹⁹Nu Prisila Akwila teri chumbuai kin wand te yeny, di wute Onesiporus nde baj pe ris kin te anene chumbuai kin wand te yeny.

²⁰Erastus ni Korin ne nas di Tropimus ni num gureg bu nge Miletus tende si keru pu nas. ²¹Nu buid ghap ei brequne ven ghandi pre muqdi uyi kin ngeri te rindi. Yubulus, Pudens, Linus, Klodia di wute aye Yumbui nei rimbig kin ni nunde chumbuai kin wand ri rundo.

²²Yumbui ni nu ningg ququ te ane nas. Nge God pengu gidig ei ni nikin nde nei pene wute yuwon nuany kin te nungoqi buagi ane nde rundo.